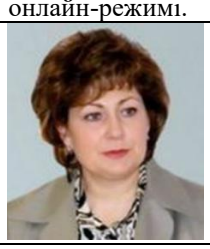
	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ОПП «Менеджмент»** **МЕНЕДЖМЕНТ** **Спеціальність:** 073 «Менеджмент» **Галузь знань:** 07 «Управління та адміністрування»		
Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент» (освітня компонента, що формує загальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	Другий, третій курс 4,5 семестр		
Семестровий контроль	залік, курсова робота, екзамен		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Обсяг дисципліни 7 кредитів / 210 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	4 семестр 42год 5 семестр 48 год	3 семестр 24год 4 семестр 26 год	3 семестр 18год 4 семестр 22 год
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма 3 семестр 48год 4 семестр 72 год	Заочна форма –	
Мета курсу	Формування у здобувачів фахової передвищої освіти стійкої системи теоретичних знань про закономірності, принципи й методи управління організаціями та їх підрозділами, а також практичних умінь та поведінкових навичок (soft skills), необхідних для ефективної реалізації функцій планування, організування, мотивування, контролювання й регулювання у професійній діяльності.		
Завдання курсу	– ознайомлення з історією, законами та сучасними концепціями розвитку менеджменту як науки та мистецтва управління; – засвоєння технологій системного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації як об'єкта управління; – опанування технології обґрунтування та прийняття ефективних, соціально відповідальних управлінських рішень; – формування навичок проєктування організаційних структур, делегування повноважень та координації роботи підрозділів; – вивчення сучасних теорій мотивації та формування вмінь розробляти дієві системи стимулювання персоналу підрозділу; – набуття вмінь побудови систем контролю, запобігання конфліктам, управління стресами та організаційними змінами; – розвиток комунікативних навичок, лідерського потенціалу та здатності ефективно працювати в команді; – формування здатності оцінювати соціальну, організаційну та економічну ефективність систем управління.		
Компетентності	**ЗК 5.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК 7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК 8.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. **СК 3.** Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. **СК 4.** Здатність управляти підрозділом і налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління. **СК 5.** Здатність формувати і демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.		

	СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників. **СК 8.** Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час розв'язання професійних завдань
Результати навчання	**РН 5.** Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань. **РН 7.** Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності. **РН 8.** Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань. **РН 9.** Пропонувати ефективні методи мотивування персоналу підприємства (підрозділу) для підвищення продуктивності праці. **РН 12.** Демонструвати навички командної роботи, лідерства для налагодження комунікації у професійній діяльності. **РН 13.** Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у професійній діяльності.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	**Критерії оцінювання окремих видів робіт** **IV семестр** Підсумкова оцінка становить 100 балів. Критерії оцінювання окремих видів робіт у IV семестрі: — Робота на 8 тематичних практичних (семінарських) заняттях — максимум 32 бали: кожне заняття оцінюється до 4 балів. — Виконання 8 обов'язкових завдань самостійної роботи (СРС) — максимум 16 балів: кожне завдання оцінюється до 2 балів. — Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) — максимум 12 балів: оцінюються повнота виконання, самостійність, обґрунтованість результатів та захист роботи. — Модульний контроль (МКР №1) — максимум 20 балів: тестові завдання, теоретичне питання та практичне або ситуаційне завдання. — Семестровий залік — максимум 20 балів: оцінюються правильність і повнота виконання завдань, володіння понятійним апаратом та здатність застосовувати знання у практичних управлінських ситуаціях. Умови отримання оцінки без додаткових випробувань (без складання заліку) Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання, підсумкова оцінка з дисципліни складається зі стартової складової (максимум 80 балів) та залікової складової (максимум 20 балів). Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають стартову рейтингову оцінку 60 і більше балів після приведення відповідним коефіцієнтом, можуть отримати відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткового складання заліку. Здобувачі, які виконали умови допуску, але мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також здобувачі, які бажають підвищити рейтингову оцінку, складають залік. Заохочувальні бали Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали): За рішенням циклової комісії здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували додаткові види навчальної діяльності понад обсяги, встановлені робочою програмою (участь у конференціях, наукових гуртках, олімпіадах, підготовка публікацій тощо), можуть нараховуватися заохочувальні (бонусні) бали. Заохочувальні бали не є нормативними та не входять до основної шкали РСО і таблиці розподілу балів. Сума заохочувальних балів враховується при визначенні підсумкової оцінки, проте загальна сума балів з урахуванням заохочувальних балів без складання заліку не може перевищувати 89 балів. **V семестр** Підсумкова оцінка становить 100 балів: 60 балів — робота протягом семестру, 40 балів — екзамен. Критерії оцінювання окремих видів робіт у V семестрі: — Робота на практичних (семінарських) заняттях — максимум 20 балів: кожне двогодинне практичне заняття оцінюється до 2 балів. — Виконання 8 обов'язкових завдань самостійної роботи (СРС) — максимум 8 балів: кожне завдання оцінюється до 1 бала. — Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) — максимум 12 балів: оцінюються повнота виконання, самостійність, якість аналізу, обґрунтованість результатів та захист. — Модульний контроль (МКР №2) — максимум 20 балів: тестові завдання, теоретичне питання та практичне або ситуаційне завдання. — Семестровий екзамен (максимум 40 балів): екзамен проводиться у письмовій або комбінованій формі. Оцінюються правильність і повнота виконання завдань, володіння

	понятійним апаратом менеджменту, розуміння функцій і процесів управління, здатність аналізувати управлінські ситуації та обґрунтовувати управлінські рішення. Мінімальний пороговий бал за екзаменаційну складову, за якого екзамен вважається складеним, становить 25 балів.
Зміст навчальної дисципліни:	**Змістовий модуль 1. Загальні засади менеджменту та функції планування, організування й мотивування** **Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту** Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності, наука й мистецтво управління. Історичні аспекти виникнення та розвитку менеджменту. Співвідношення понять «управління» та «менеджмент». Менеджери та підприємці як ключові фігури ринкової економіки. Рівні управління: вищий, середній, низовий (операційний). Поняття та види інструментів менеджменту: ієрархія, ринок, організаційна культура. Сфери та прикладні напрями сучасного менеджменту. **Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту** Закони та закономірності менеджменту, їх об'єктивний характер. Наукові принципи побудови та функціонування систем управління підприємством. Роль законів і принципів у практичній діяльності менеджера підрозділу. **Тема 3. Історія розвитку менеджменту** Ранні теорії менеджменту. Наукове управління: Ф. Тейлор, Г. Гантт, Л. Гілбрет. Класична або адміністративна школа управління: А. Файоль, М. Вебер. Школа людських стосунків та поведінкових наук: Е. Мейо, М. Фоллет, А. Маслоу. Сучасні інтегровані підходи до управління: процесний, системний, ситуаційний. Особливості формування вітчизняної моделі менеджменту. **Тема 4. Організації як об'єкти управління** Організація як відкрита соціально-економічна система та об'єкт управління. Ознаки та класифікація організацій. Внутрішнє середовище організації та взаємозв'язок його основних складових: цілі, структура, завдання, технологія, люди. Зовнішнє середовище організації: чинники прямого та опосередкованого впливу. Оцінювання факторів зовнішнього середовища. **Тема 5. Функції та технологія менеджменту** Поняття функцій менеджменту як відокремлених видів управлінської діяльності. Класифікація функцій менеджменту: загальні та конкретні. Взаємодія та інтеграція функцій у єдиному технологічному процесі менеджменту. Механізм управління організацією. **Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту** Планування як загальна функція менеджменту, його сутність та методологія. Поняття місії організації. Стратегічне планування: визначення довгострокових цілей, побудова «дерева цілей» організації. Тактичне та оперативне планування. Методи прогнозування. **Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту** Сутність та етапи процесу організування. Проєктування організаційних структур управління: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізіональна, матрична. Поняття повноважень, відповідальності та обов'язків. Делегування повноважень як інструмент менеджера. Координація робіт. **Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту** Мотивування як загальна функція менеджменту. Еволюція поглядів на мотивацію. Потреби, мотиви, стимули. Змістовні теорії мотивації: ієрархія потреб А. Маслоу, теорія двох факторів Ф. Герцберга, теорія ERG К. Альдерфера, теорія потреб Д. МакКлелланда. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікувань В. Врума, теорія справедливості Дж. Адамса, комплексна модель Портера–Лоулера. Методи матеріального та морального стимулювання персоналу підрозділу. **Змістовий модуль 2. Функції контролю й регулювання, процеси обґрунтування рішень, лідерства та ефективності менеджменту** **Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту** Поняття, сутність та завдання контролювання. Контроль як засіб забезпечення зворотного зв'язку в системі управління. Види контролю: попередній, поточний, підсумковий. Етапи процесу контролю: встановлення стандартів, вимірювання фактичних результатів, коригування відхилень. Психологічні аспекти контролю. Характеристики ефективного контролю. **Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту** Сутність регулювання як функції усунення відхилень від наміченого плану. Взаємозв'язок регулювання з функцією контролю. Оперативне регулювання діяльності підрозділів. Форми координації робіт в організації. **Тема 11. Методи менеджменту** Поняття та класифікація методів менеджменту. Адміністративні (організаційно-розпорядчі) методи: сутність, форми прояву та інструменти. Економічні методи управління: комерційний розрахунок, самофінансування, матеріальне стимулювання. Соціально-психологічні методи: психологічне регулювання, моральне стимулювання,

	формування організаційного клімату. Технологічні методи. Комплексне використання методів менеджменту. **Тема 12. Управлінські рішення** Поняття та роль управлінського рішення в менеджменті. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до управлінських рішень: обґрунтованість, законність, своєчасність, реальність виконання. Етапи процесу прийняття та реалізації рішень: ідентифікація проблеми, розроблення альтернатив, оцінювання та вибір рішення, впровадження і контроль виконання. Технології та методи обґрунтування управлінських рішень. **Тема 13. Інформація і комунікації в менеджменті** Комунікаційні процеси в системі управління підприємством. Інформаційне забезпечення менеджменту: сутність та види інформації. Елементи комунікаційного процесу: відправник, повідомлення, канал, отримувач, зворотний зв'язок. Внутрішні та зовнішні комунікації. Вертикальні та горизонтальні комунікації. Комунікаційні бар'єри та шляхи їх подолання. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології та програмні продукти в менеджменті. **Тема 14. Керівництво та лідерство** Сутність лідерства як соціально-психологічного феномену та інструменту керівництва. Співвідношення понять «керівництво», «вплив», «лідерство» та «влада». Джерела влади в організації. Поведінкові та ситуаційні теорії лідерства. Авторитарний, демократичний та ліберальний стилі керівництва. Решітка менеджменту Блейка–Моутон. Сучасні концепції лідерства. Формування авторитету керівника. **Тема 15. Конфлікти в менеджменті** Природа конфліктів в організації та їх класифікація. Причини виникнення і функціональні та дисфункціональні наслідки конфліктів. Методи управління конфліктними ситуаціями. Управління стресами в роботі менеджера. Сутність та типи організаційних змін. Управління змінами відповідно до життєвого циклу організації. **Тема 16. Ефективність менеджменту** Поняття ефективності менеджменту. Соціальна, організаційна та економічна ефективність. Критерії та показники оцінювання результативності управлінської діяльності підрозділу та підприємства в цілому. Напрями підвищення ефективності менеджменту в сучасних умовах.
Пререквізити	Опанування курсу «Менеджмент» базується на первинних професійних знаннях, понятійному апараті та історичному підґрунті, сформованих у здобувачів протягом III семестру під час вивчення таких базових обов'язкових компонентів, як «Вступ до спеціальності «Менеджмент» та «Історія менеджменту»
Постреквізити	Теоретичний зміст та практичний інструментарій курсу тісно взаємопов'язані та спираються на паралельне вивчення суміжних дисциплін у IV та V семестрах з дисциплінами, як «Основи філософських знань», «Мікроекономіка», «Статистика» та «Інформаційні технології в менеджменті» Знання та вміння, отримані здобувачами під час вивчення менеджменту, є понятійним та інструментальним фундаментом для подальшої професійної підготовки на старших курсах у V, VI та VII семестрах, зокрема для успішного опанування таких дисциплін, як «Макроекономіка», «Планування та організація діяльності підприємства», «Основи управління бізнесом», «Основи маркетингу», «Економічне управління підприємством» (VI семестр), «Управління персоналом» (VII семестр), а також успішного проходження навчально-виробничої та виробничої практик
Інформаційне забезпечення	**Основна література** 1. Діденко В. М. Менеджмент : підручник. Київ : Кондор, 2025. 584 с. 2. Менеджмент організації : підручник / за заг. ред. В. П. Пєткова. Київ : КНТ, 2022. 488 с. 3. Менеджмент: теорія, практика і мистецтво управління : навч. посіб. / І. О. Седікова, Н. М. Корсікова, Є. М. Коренман та ін. Одеса : Одеський національний технологічний університет, 2024. 473 с. 4. Основи менеджменту : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. В. М. Стамат, А. С. Полторак. Миколаїв : МНАУ, 2022. 162 с. 5. Менеджмент. Практикум : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Лазоренко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 107 с. 6. Осовська Г. В., Копитова І. В. Основи менеджменту. Практикум : навч. посіб. Київ : Кондор, 2023. 581 с. 7. Буняк Н. М., Черчик Л. М., Милько І. П. Самоменеджмент : навч. посіб. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 221 с. 8. Шинкарук Л. В., Дєліні М. М., Власенко Т. О., Голєва М. С. Самоменеджмент : навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2025. 316 с. **Додаткова**

	9. Зоріна О. І., Сиволовська О. В., Мкртичьян О. М. та ін. Основи менеджменту і маркетингу : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2025. 273 с. 10. Пшенична Т. М. Основи менеджменту та маркетингу. Конспект лекцій : навч. посіб. Чернігів : НУ «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2025. 81 с. 11. Скібіцька Л. І., Скібіцький О. М. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. Кн. 1. Організація бізнесу. Київ : Кондор, 2023. 896 с. 12. Хмурова В. В. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2024. 286 с. 13. Хомяков В. І. Менеджмент підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Кондор, 2024. 434 с. 14. Ярошевич Н. Б., Берлінг Р. З., Гавриляк А. С. Підприємництво і менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Львів : Новий Світ-2000, 2024. 408 с. ***Інформаційні ресурси:*** 1. Національний репозитарій академічних текстів – ресурс для пошуку сучасних українських навчальних і наукових матеріалів URL: https://nrat.ukrintei.ua 2. Освітній портал Верховної Ради України (Законодавство) – база актуальних нормативно-правових актів URL: https://zakon.rada.gov.ua 3. НБУВ (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського) – наукові ресурси та архів періодичних видань URL: http://www.nbuv.gov.ua
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення. Для успішного проведення освітнього процесу Коледж надає необхідні матеріально-технічні та інформаційні ресурси. Аудиторні заняття проводяться в кабінетах менеджменту та комп'ютерних класах, забезпечених бездротовим доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi). Кабінети обладнані мультимедійними проєкторами та екранами. Програмне забезпечення та системи електронного навчання: Офісний пакет Microsoft Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint); Електронна навчальна платформа коледжу Гугл Клас; Сервіси відеоконференцій Google Meet та Zoom для проведення занять в онлайн-режимі.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	 **Ліганенко Ірина Віталіївна** к.е.н. доц, викладач вищої категорії e-mail: ir-vit-lig@ukr.net моб. тел. (Viber/Telegram): (050)-234-87-11